

Mārupes novada pašvaldības domes saistošo noteikumu Nr.30/2026
“Par publisko ūdeņu, atpūtas vietu pie ūdeņiem izmantošanu un apsaimniekošanu Mārupes novadā” paskaidrojuma raksts

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Norādāmā informācija
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	Saistošo noteikumu mērķis ir noteikt vienotu kārtību publisko ūdeņu, peldvietu un atpūtas vietu pie publiskajiem un publiski pieejamiem privātajiem ūdeņiem, kā arī krastmalas izmantošanai Mārupes novada administratīvajā teritorijā, lai nodrošinātu sabiedrības drošību, vides aizsardzību, dabas resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, sanitārās tīrības un publiskās kārtības ievērošanu, kā arī pašvaldības īpašumā esošu un publiskā lietošanā nodotu ūdeņu aizsardzību, uzturēšanu un pieejamību sabiedrībai. Pilnvarojums izdot saistošos noteikumus izriet no Pašvaldību likuma 44.panta otrās daļas un 45.panta pirmās daļas 2. un 7.punkta. Ar saistošajiem noteikumiem: - noteikti publisko ūdeņu, kā arī peldvietu un atpūtas vietu pie publiskajiem un publiski pieejamiem privātajiem ūdeņiem izmantošanas noteikumi, tostarp aizliegumi; - paredzēta prasība publiskā peldvietā un atpūtas vietā pie publiskiem un publiski pieejamiem privātiem ūdeņiem, to īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam peldsezonas laikā (no 15.maija līdz 15.septembrim) labi saskatāma vietā un drošā veidā, izvietot glābšanas riņķus un informatīvo stendu, kurā norādāma Saistošo noteikumu 6.punkta apakšpunktos noteiktā informācija, tostarp informācija par aktuālo ūdens kvalitātes klasifikāciju; - noteikta publisko ūdeņu uzturēšanas un aizsardzības kārtība; - noteikta administratīvā atbildība par aizliegumu, kas noteikti publiskajos ūdeņos, peldvietās un atpūtas vietās pie publiskajiem ūdeņiem, neievērošanu. Izvērtējot administratīvās atbildības regulējuma nepieciešamību, ir ņemti vērā šādi kritēriji: 1) administratīvā akta (procesa) prioritātes princips; 2) sabiedriskās kārtības mērķa sasniegšanas efektivitāte; 3) problēmsituācijas attiecināmība uz publiski tiesiskajām attiecībām; 4) problēmsituācijas bīstamība un kaitīgums; 5) aizliegums paredzēt administratīvo atbildību par administratīvā akta labprātīgu neizpildīšanu. 5. Saistošajos noteikumos paredzētie administratīvie sodi ir izvēlēti ar tādu preventīvu spēku, lai tie būtu efektīvi pārkāpumu skaita samazināšanai, t. i., lai pārkāpumu gadījumā piemērotās sankcijas atturētu pārkāpējus no turpmākiem pārkāpumiem. Piemērojamā soda apmērs tiks diferencēts atkarībā no pārkāpuma un nodarītā kaitējuma smaguma, ko izvērtēs Pašvaldības policija. Nosakot administratīvā soda veidu un mēru, Pašvaldības policija ņems vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai – reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Administratīvais sods paredzēts ar mērķi atturēt fiziskas un juridiskas personas no pārkāpumu izdarīšanas, veicināt publisko ūdeņu izmantošanas drošību,

	pašvaldības infrastruktūras saglabāšanu, dabas vērtību aizsardzību un cilvēku drošību. Administratīvā atbildība par saistošajos noteikumos noteiktajiem pārkāpumiem tiek piemērota, ja pēc pārkāpuma rakstura par to nav paredzēta administratīvā vai cita atbildība citos ārējos normatīvajos aktos.
2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	Saistošajiem noteikumiem ir fiskāla ietekme uz pašvaldības budžetu: 1. izdevumu daļā – pašvaldības 2026.gada budžetā peldvietu un atpūtas vietu pie publiskiem ūdeņiem uzturēšanai un apsaimniekošanai (krasta tīrīšana (dūņu un niedrāju izņemšana, grunts līdzināšana), ūdens kvalitātes monitoringa, labierīcību nodrošināšana) paredzēti aptuveni 51900 <i>euro</i>; 2. izdevumu daļā – nepieciešams paredzēt pašvaldības budžetā finanšu līdzekļus informatīvo stendu un glābšanas riņķu nodrošināšanai publiskajās peldvietās, aptuveni 10400 <i>euro</i> apmērā. 3. ieņēmumu daļā – netiek prognozēti būtiski ienākumi; 4. nav nepieciešami papildu resursi sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu izveidi, esošo institūciju kompetences paplašināšanai, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi.
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	Saistošo noteikumu tiesiskais regulējums paredz vienotu kārtību publisko ūdeņu, peldvietu un atpūtas vietu pie publiskajiem un privātajiem ūdeņiem, kā arī krastmalas izmantošanai Mārupes novada administratīvajā teritorijā, lai nodrošinātu sabiedrības drošību, vides aizsardzību, dabas resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, sanitārās tīrības un publiskās kārtības ievērošanu, kā arī pašvaldības īpašumā un valdījumā esošu un publiskā lietošanā nodotu ūdeņu aizsardzību, uzturēšanu un pieejamību sabiedrībai. Saistošajiem noteikumiem nav ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi vai konkurenci.
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	Saistošo noteikumu ievērošanas kontroli, administratīvā pārkāpuma procesu un administratīvā pārkāpuma lietu izskatīšanu nodrošina Mārupes novada pašvaldības policija. Administratīvo pārkāpumu process par noteikumu pārkāpumiem veicams Administratīvās atbildības likumā noteiktajā kārtībā. Administratīvās izmaksas nav paredzētas.
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	Saistošo noteikumu izdošana ir saistāma ar pašvaldības autonomām funkcijām – gādāt par pašvaldības administratīvās sanitārās tīrības uzturēšanu; piedalīties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā; veicināt dabas kapitāla ilgtspējīgu pārvaldību un apsaimniekošanu, kā arī noteikt publiskā lietošanā esoša pašvaldības īpašuma izmantošanas kārtību (Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 2. punkts, 14.punkts un 20.punkts).Saistošie noteikumi neietekmēs citas novada pašvaldības funkcijas. Saistošo noteikumu izpildes nodrošināšanai nav nepieciešams veidot jaunas pašvaldības institūcijas, darba vietas vai paplašināt esošo institūciju kompetenci.
6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	Saistošo noteikumu izpildes uzraudzību nodrošina Mārupes novada Pašvaldības policija atbilstoši normatīvajos aktos noteiktai kompetencei.

7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	Saistošie noteikumi ir atbilstoši iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai. Pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir leģitīmi un rīcība ir atbilstoša augstākstāvošiem normatīviem aktiem.
8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	Saistošo noteikumu izstrādes procesā notikušas konsultācijas ar Mārupes novada Pašvaldības īpašumu pārvaldi un Mārupes novada pašvaldības policiju. Atbilstoši Pašvaldību likuma 46.panta trešajai daļai, lai informētu sabiedrību par Saistošajiem noteikumiem un dotu iespēju izteikt viedokli, Saistošo noteikumu projekts laika periodā no 2026.gada 27.maija līdz 2026.gada 10.jūnijam publicēts Mārupes novada pašvaldības mājaslapā www.marupe.lv sadaļā “Normatīvie dokumenti” apakšsadaļā “Saistošo noteikumu projekti”. Noteiktajā termiņā saņemti divu iedzīvotāju viedokļi: 1. <i>“Vai nebūtu papildināms 5.4.apakšpunktā noteiktais aizliegums traucēt putnus un savvaļas dzīvniekus? Iespējama precizēšana varētu radīt plašāku skaidrību un labāku aizsardzību dzīvniekiem.”</i> Mārupes novada pašvaldības Attīstības komitejas 2026.gada 17.maija sēdē izskatīts iedzīvotāja viedoklis un atzīts, ka Saistošo noteikumu 5.4.apakšpunkts ir pārāk vispārīgs, līdz ar to precizējams, izsakot šādā redakcijā: “5.4. apzināti traucēt savvaļas putnus un dzīvniekus, tai skaitā tuvoties to ligzdošanas, perēšanas, barošanās vai atpūtas vietām tādā veidā, kas izraisa to bēgšanu, ligzdu pamešanu vai citādi apdraud dzīvniekus.”. 2. <i>“Lai Saistošo noteikumu projektā noteiktie aizliegumi būtu viennozīmīgi attiecināmi uz privātām ūdenstilpēm un peldvietām, aicinu precizēt vai paplašināt termina “publiskie ūdeņi” definīciju. Pretējā gadījumā var rasties interpretācijas neskaidrības, piemēram: vai privātās ūdenstilpēs būs atļauts peldēt ārpus norobežojošām zīmēm (bojām) un vai Pašvaldības policijai par šādu pārkāpumu būs tiesības piemērot administratīvos sodus saskaņā ar Saistošo noteikumu projekta IV nodaļu?”</i> Mārupes novada pašvaldības Attīstības komitejas 2026.gada 17.maija sēdē izskatīts iedzīvotāja viedoklis. Pašvaldību likuma 45.panta pirmās daļas 2. un 7. apakšpunktos ir ietverts deleģējums pašvaldības domei izdot saistošos noteikumus par publiskā lietošanā nodotu pašvaldības teritoriju, piemēram, peldvietu izmantošanu, aizsardzību un uzturēšanu, kā arī noteikt administratīvo atbildību par šo saistošo noteikumu pārkāpšanu. Pašvaldību likumā noteiktais deleģējums, šajā gadījumā, neparedz noteikt privātpersonām piederošo ūdenstilpju izmantošanas noteikumus un noteikt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu. Līdz ar to Saistošo noteikumu 5. un 7.punktā noteiktie aizliegumi attiecas tikai uz publiskajiem ūdeņiem, publiskām peldvietām un atpūtas vietām pie publiskajiem ūdeņiem. Savukārt, Saistošo noteikumu 6.punktā ir noteikts pienākums arī atpūtas vietu pie privātiem ūdeņiem īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam peldsezonas laikā (no 15.maija līdz 15.septembrim) labi saskatāmā vietā un drošā veidā, izvietot glābšanas riņķus un informatīvo stendu, kurā norāda tā apakšpunktos noteikto informāciju. Minētais

	pienākums ievērojami uzlabos iedzīvotāju drošību atpūtas vietās pie publiskiem un privātiem ūdeņiem. 3. <i>“Saistošo noteikumu 4.punktā uzskaitītas četras publiskās ūdenstilpes, tostarp valstij piederošā Spuņņupe, Salas pagastā. Minētais saraksts būtu papildināms ar Lielupi, Babītes ezeru un Beberbeķu ezeru.”</i> Mārupes novada pašvaldības Attīstības komitejas 2026.gada 17.maija sēdē izskatīts iedzīvotāja viedoklis un nolemts precizēt Saistošo noteikumu 3., un 4. nosakot, ka publiskie ūdeņi šo saistošo noteikumu izpratnē ir šādas pašvaldības īpašumā, apsaimniekošanā vai tiesiskajā valdījumā esošas, publiskā lietošanā nodotas ūdenstilpes un to piekrastes teritorijas, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir pieejamas sabiedrības lietošanai: Babītes ezers; ūdenskrātuve “Pavasari” , Jaunmārupē, Mārupes pagastā, Mārupes novadā; ūdenskrātuve “Ūdensrozes”, Jaunmārupē, Mārupes pagastā, Mārupes novadā; “Piņķu ūdenskrātuve” Rīgas ielā 1/“Vēja ziedi”, Piņķos, Babītes pagastā, Mārupes novadā un “Spuņņupe”, Salas pagastā, Mārupes novadā. Vienlaikus noteikumos iekļauti punkti, kas paredz, ka: - šie noteikumi nav piemērojami attiecībā Lielupes daļu pašvaldības administratīvajā teritorijā, kuras ekspluatācijas (apsaimniekošanas) kārtība paredzēta atsevišķā normatīvā aktā; - šie noteikumi piemērojami ciktāl to neierobežo ārējos normatīvos aktos noteikti aizsargājamās teritorijas individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Lielupes daļu, kas atrodas Mārupes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā regulē Mārupes novada pašvaldības domes 2023.gada 30.augusta saistošie noteikumi Nr.34/2023 “Lielupes ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi upes daļai Mārupes novada teritorijā”, savukārt attiecībā uz Babītes ezera izmantošanu papildus jāievēro Ministru kabineta 2011.gada 24.maija noteikumi Nr.409 “Dabas lieguma “Babītes ezers” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Beberbeķu ezers nav iekļauts pašvaldības īpašumā, apsaimniekošanā vai tiesiskajā valdījumā esošo publisko ūdenstilpju sarakstā, jo tas atrodas dabas parka “Beberbeķi” teritorijā un pieder Rīgas valstspilsētas pašvaldībai. Attiecībā par valstij piederošo Spuņņupi, saskaņā ar Zemes pārvaldības likuma 15. panta otro daļu, vietējā pašvaldība ir valdītājs tās administratīvajai teritorijai piegulošajiem jūras piekrastes ūdeņiem, kā arī tās administratīvajā teritorijā esošajai jūras piekrastes sauszemes daļai un iekšzemes publiskajiem ūdeņiem, kuru valdītājs nav par vides aizsardzību atbildīgā ministrija vai cita ministrija un kuri nav privātpersonu īpašumā. Ja saskaņā ar normatīvajiem aktiem noteiktu darbību veikšanai ir nepieciešams īpašnieka saskaņojums, vietējā pašvaldība īpašnieka vārdā saskaņo tās valdījumā esošajos publiskajos ūdeņos veicamās darbības. Ņemot vērā, ka zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8088 005 0437 – “Spuņņupe” neatrodas nevienā dabas rezervātā, nacionālajā parkā un dabas liegumā, pašvaldība ir tās valdītājs atbilstoši Zemes pārvaldības likumā noteiktajam. 4. <i>“Aicinu papildināt 7.punktu ar šādiem aizliegumiem:</i> <i>1) veikt rakšanas darbus ar nolūku iegūt smiltis;</i>
--	--

	2) <i>peldvietas akvatorijā aizliegt pārvietošanos ar kuģošanas līdzekļiem, tostarp sporta un izklaides ierīcēm, kas paredzētas pārvietošanās veikšanai pa ūdeni (piemēram, sērfa dēļiem, kaitbordi, kajakiem u.c.);</i> 3) <i>aizliegt pa peldvietas sauszemes daļu pārvietoties ar mehāniskiem transportlīdzekļiem (izņemot glābšanas dienestu transportlīdzekļu izmantošanu, valsts un pašvaldības organizētās kontroles un apsaimniekošanai paredzēto transportlīdzekļu izmantošanu, kā arī ar pašvaldības izsniegtām atļaujām)."</i> Mārupes novada pašvaldības Attīstības komitejas 2026.gada 17.maija sēdē izskatīts iedzīvotāja viedoklis un nolemts papildināt 6.1.apakšpunktu šādā redakcijā: "6.1. izmantot motorizētos ūdens transporta līdzekļus, tostarp motorizētas sporta un izklaides ierīces, kas paredzētas pārvietošanās veikšanai pa ūdeni (piemēram, motorizētus sērfa dēļus, motorizētus kaitbordus, motorizētus kajakus u.c.), izņemot, ja ir saņemts pašvaldības saskaņojums un to izmantošana atbilst normatīvo aktu prasībām, kā arī neapdraud cilvēku drošību vai vidi;" Nolemts papildināt Saistošo noteikumu 8.4.apakšpunktu šādā redakcijā: "8.4. bojāt krastmalas aizsargjoslu, tai skaitā pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem ārpus tam paredzētām vietām (izņemot ar glābšanas dienestu transportlīdzekļiem, valsts un pašvaldības organizēto kontroli un apsaimniekošanas transportlīdzekļiem, kā arī transportlīdzekļiem, kuriem pašvaldība izsniegusi atļauju)". Nolemts noraidīt priekšlikumu noteikt aizliegumu - veikt rakšanas darbus ar nolūku iegūt smiltis - jo lielākoties publiskos ūdeņus ieskauj pašvaldības īpašumā esošas teritorijas, savukārt smiltis ieguves kārtību nosaka Ministru kabineta 2012.gada 25.augusta noteikumi Nr.570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība". Mārupes novada pašvaldībā 2026.gada 28.jūlijā saņemts Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Jūras administrācija" atzinums, kurā norādīts, ka Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Jūras administrācija" savas kompetences ietvaros ir izvērtējusi Mārupes novada pašvaldības saistošo noteikumu projektu "Par publisko ūdeņu, atpūtas vietu pie ūdeņiem izmantošanu un apsaimniekošanu Mārupes novadā" un no kuģošanas drošības viedokļa saskaņo to bez iebildumiem. Ņemot vērā Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas 2026.gada 17.jūlija atzinumu Nr.P-1-13-2/3328 "Par saistošajiem noteikumiem Nr.30/2026", kurā izteikti iebildumi pret saistošo noteikumu atsevišķiem punktiem, precizēts saistošo noteikumu izdošanas tiesiskais pamatojums, papildināts 12.1.apakšpunkts, kā arī 13.punkts, un precizēts paskaidrojuma raksts.
--	--

Pašvaldības domes priekšsēdētājs

Aivars Osītis

DOKUMETS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU